

FINAALI JÄREL

Nagu plaanitud, nii ka tegime eksperimentaalse, erilise ja parima ülevaatus. Mõni seniste ülevaastustega rahulolematu ütles, et see oli esimene tõeline ülevaatus. Vormilt ja väliselt oli kõik tõesti õnnestunud. Ajakava oli parajalt pingeline ja esmakordselt peeti sellest hästi kinni. Et viis hobust kohale ei jõudnud, sellest võib ilmaolusid arvestades aru saada. Kaks päeva olid õppimiseks ja süvenemiseks paras aeg ja need päevad hoidsid aretajaid ja sportlasi üheskoos, aitasid üksteise mõistmisele ja ühiste huvide selgumisele kindlasti kaasa. Väliskohtunikki imestas, kuidas meil on sportlaste paremik kohal, mujal Euroopas tipud nii noorte hobuste vastu huvi tavaliselt ei tunne. Ta märkis eraldi ära, et platsimeeskond oli täiesti rahvusvahelisel tasemel ja tahtis eriti teada, kes oli see mees, kes seisis viimase hüppe äratõuke juures. See oli Tiit Kivisild, kes oma hobuse liikumise eriti hea tunnetamisega Stefaan De Smeti tähelepanu äratas.

Kuna sellise mastaabiga finaalis kõik õnnestus, on juba pakutud ideed finaali haaret veelgi suurendada. Küsitakse, miks ei võiks esimesel päeval üle vaadata 40 või isegi 60 hobust. Ka väliskohtunik arvas, et alustada võiks palju varem ja päevad olla pikemad. Sellega seoses kerkib uuesti esile mõte kutsuda finaali ka parimad ruunad. Isegi EL uues aretusmääruses on öeldud, et ei ole õige aretusloomadeks pidada ainult paljunemisvõimelisi isendeid, sest „kastreeritud loomad võivad aidata kaasa aretuspopulatsiooni geneetilise väärtuse hindamisele“.

Mõte väärib arutamist. Praegu tundub peamiseks probleemiks kujunevat tallikohtade arv Kurtnas. Kurtna kohta niipalju, et me peame vist veel mitu aastat pidama sellise mastaabiga üritust kindlasti seal, sest kompleksi, kus oleks maneež, tallikohad, hotell, toitlustamised niimoodi koos, seni mujalt ei leia. Kui tehakse teoks Torisse kavandatav Hobumajanduse Keskus paremate võimalustega, alles siis on ka sellel alal kohtade konkurents võimalik.

Vormist olulisem on aretajale sisu. Tänavune ülevaatus oli kahtlemata ka väga sisukas. Aretajal oli võimalusi näha, kuulda, õppida, vaielda kahe päeva kestel palju. Esinduslikkuse ja huvitavusega oli kah kõik parem kui varem, järelvaadatav otseülekanne on lühem ja vaadatavam kui eelnenud aastatel. Hindamisega rahulolu on aga teema, mille üle on alati vaieldud. Huvitav, et mida tuntumad ja autoriteetsemad kohtunikud, seda vähem nendega mõnes punktis rahul ollakse. Nii oli Greve, Nijhof seniori ja nüüd ka Stefaan De Smetiga. Loomulikult on sellise taseme kohtunik julgem ja ei arvesta võimaliku kriitikaga. Ja ta rõhuasetused võivad olla harjumatud. Seetõttu oldi meie oma kohtunike ja rootslase Berglundiga rohkem rahul.

Mõned tähelepanekud:

Imestatakse, miks koolisõidusuuna täkk QUERIDO tuli 3-a täkkude klassi võitjaks. Olin juures, kui De Smet kõhkles, keda valida. Hinnete järgi oleks parim olnud CALL ME BLACK. Ta ise ütles, et talle isiklikult meeldis see hobune väga, aga ta on hinnetega ilmselt liiale läinud. Kolmas kandidaat IN STYLE oli kindlasti parem hüppaja (ka hinnetelt), aga tüübilt veidi lühike ja ümar. Niisiis mingi kompromissina jäi peale Querido, kelle koolisõiduomadused tundusid silmapaistvamad kui teiste hüppeomadused.

QUERIDO, i. Quaterhall, ei. Rascalino, hannover, om. Liis Ira ja Kristiina Keskinen. Parim 3-a täkk, Parim koolisõidulootus (foto Liis Ira)

Siinkohal peaks meenutama, et tänavu väga silmapaistvaid hüppajaid peaaegu polnud. Kui võrrelda sama kohtuniku hindede eelmisel aastal, siis HERACLES sai tookord 9-9, CARELL N 9-8, CAHIR N 8,5-8,5, seesama IN STYLE (ex l´Special N) 2-aastasena 8-9, tänavu jõudis sellise tasemeni ainult 3-a importmära NAMBA DE MUZE hinnetega 9-8,5.

NAMBA DE MUZE, i. Vigo d`Arsouilles, ei. Figo de Muze, BWP, om. Vao Stables, Parim 3-a mära, Parim hüppelootus, Best in Show (foto Liis Ira)

See hüppemasin teenis ka Best in Show ja Parima hüppelootuse tiitlid ja tekid. Nii et ei saa öelda, nagu emotsioonidest aetuna olevat kuluaarides kuulutatud, et kohtunik ei oska head hüpset näha. Kui oli ikka midagi erilist, siis nägi, aga suhteliselt tavalisi häid esinemisi hindas ta tõesti ehk meie jaoks nagu liiga väikeste punktidega - 7 või 7,5. Punkt rohkem kummagi hüppeomaduse eest, ja lõpptulemused oleks hoopis teised olnud. Ja ega tema teadnud, millised superhüppajad olid oma kodus IRON MAIDEN, NATKINGKEY SR, IN STYLE, VINCENT.

Erinevalt sellest, kuidas 2014.a. olid kõik klasside võitjad Eestis kasvatatud hobused (Q PARAVATTI, CARELL N, ALICE, SALOMON) ja möödunud aastal võitsid nad kaks klassi kolmest (HERRERA, BAVAROTTI VON SEEDER, 3-a märade klass jäi ära ja 3-a täkkudest oli parim importhobne HERACLES) ei olnud seekord üle pika aja kahtlust importhobuste paremuses. Erakordselt õnnestunud ostud olid teinud pärast oma täku ICE DE WIQUI müüki Vao aretajad. Nende 2-a mära JALIDA END võitis oma klassi, 3-a märadest oli parim ülalpool juba kiidetud NAMBA DE MUZE. Seejuures hoolimata selgelt allamäge ehitusest, mille ka De Smet ära märkis.

JALIDA END, i. Inshallah de Muze, ei. Cardento, KWPN, om. Meelis Pihlak, Parim 2-a mära (foto Liis Ira)

Ainukesena Eestis sündinud hobusena teenis oma klassi, 2-a täkkude prima tiitli Seeder Horses OÜ kasvatatud EDWARD I VON SEEDER. Seega mõlemas täkkude klassis koolisõiduhobuste võit. Alles see oli, kui nuriseti, et meie süsteemi järgi pole koolisõiduhobustel võimalik edukas olla. Edward I von Seeder tõestas vastupidist - paistis silma ülevaatusel ilusaima hobusena (tüüp 8,5, kehaehitus 8) ja viletsaima hüppajana (ainukesena hinded 6,5-6,5). Selline paradoks.

EDWARD I VON SEEDER, i. Everdale, ei. Ludwig von Bayern, kasv. ja om. Seeder Horses OÜ, Parim 2-a täkk, Parim Eestis sündinud hobune (foto Maris Kartau)

Hüpete hindamise kohta kordas De Smet vaieldamatuid põhitõdesid: heaks ei saa pidada lühikest hüpet, mis tuleb enamasti lühikesest galopist; hüpekaar ei tohi olla lati lähedal, eriti halb on maandumine takistusele liiga lähedale. Kui selline galopp ja hüpe on hobuse loomulik omadus, ei ole suurtes parkuurides lootust, aga ka tänavused paremad hüppajad IRON MAIDEN ja IN STYLE kippusid nii liikuma, nendel oli küll tunda stressi poolt loodud sisemisi pidureid.

Kellel on usku oma hobusesse, seda ebaõnnestumine ei häiri. Hea näide oli Querido muutumine ühest möödunud aasta suuremast ebaõnnestujast suurimaks õnnestujaks. Ainet mõtlemiseks sai igaüks Kurtnast küllaga. Loodame selleks veel lisa saada, kui Stefaan De Smet saadab meile oma artikli nähtust ja hindamisest, nagu ta peaaegu lubas.

Raigo Kollom

